

ViikinkiSauna kilpailee Vuoden hääyryitys -äänestyksessä

LEENA KYLÄMARKULA

Humppila
Lari Kiviranta

Humppilassa sijaitseva ViikinkiSauna on mukana Vuoden hääyryitys 2019 -finaaliäänestyksessä.

Syksyllä 2002 perustettu ViikinkiSauna toimii Urpolan kartanon yhteydessä. Saunan toimintaa pyörittävät Leena ja Mikko Kylämarkula, jotka ovat olleet myös kartanon yrittäjinä viimeisen 15 vuoden ajan.

Love me do -häätapautuma valitsee Vuoden hääyryityksen vuosittain yleisöäänestyksellä yhteistyössä hääideasivusto amoriini.comin ja *Hääit*-lehden kanssa. Kilpailun tarkoituksena on esitellä suomalaisia hää- ja juhla-alan yrityksiä.

Leena Kylämarkula kertoo, että mukanaolo kilpailussa tuli heille yllätyksenä. Hän arvelee, että ViikinkiSaunaa oli ehdotettu mukaan äänestystä edeltävässä nimeämisvaiheessa.

Humppilassa sijaitseva ViikinkiSauna muodostuu viiden saunan kokonaisuudesta. Alueelle on parhaillaan rakenteilla kuudes sauna.

VIKINKISAUNA on finaaliäänestyksen Vuoden polttaripalvelu-sarjassa. Kylämarkula kertoo, että vuosien saatossa ViikinkiSaunassa on järjestetty lukuisia polttareita ja muita tilaisuuksia.

ViikinkiSauna muodostuu viiden saunan kokonaisuudesta.

– Meillä on savusauna, laivasauana eli laivan sisälle rakennettu sauna, pellettisauna, pikkusauna, josta saa kipakammat löylyt, sekä maisema-

sauna, jossa on läpinäkyvä seinä ja katto, Kylämarkula luettelee.

Alueelle on parhaillaan rakenteilla kuudes eli niin sanottu puusauna, joka rakennetaan nimensä mukaisesti puuhun.

KYLÄMARKULA kertoo, että ViikinkiSauna sai aikoinaan alkunsa, kun Urpolan kartanon majoitus- ja ravintola-asiakkaat toivoivat savusaunaa. Toiminta on laajentunut pikku hiljaa vuosien saatossa.

– Tälle on ollut selvää tilausta. ViikinkiSauna sijaitsee aivan Kakostien tuntumassa, noin kolmen kilometrin päässä Ristimäenkulmantiestä ja Loimaan rajasta.

– Tämä on hyvällä sijainnilla, ja täältä näkee Loimaan puolelle Metsämaalle, naurahtaa Leena Kylämarkula, joka on Loimaalta kotoisin.

Vuoden hääyryityksen finaaliäänestys päättyy tämän viikon sunnuntaina, ja äänestämään pääsee Love me do:n verkkosivujen kautta. Finaaliäänestyksen lopputulokset koostuu sekä yleisöäänistä että ammattilaistraadin antamista äänistä. Kilpailun voittaja julkistetaan häämessuilla Kaapelitehtaalla 18.-19. tammikuuta.

KIRJAT

Heppakirja Yli-Juonikkaan tapaan

Jaakko Yli-Juonikas: Tahdon murskatappio. Romaani, 184 s. Siltala, 2019

Metsämaalaistaustaisen Jaakko Yli-Juonikkaan uusin kirja on hänen *Neljä ratsastajaa* -kirjasarjansa toinen osa. Sen myötä saa allekirjoittanut perustellun näpäytyksen. Edellisen kirjan arvion yhteydessä (LL 20.12.2018) tuli kirjailijan moniin yllätyksiin tottuneena esitetty oletus, että siinä ennakoitu kirjasarja ei mahdollisesti koskaan toteutuisikaan. Toisin kuitenkin kävi, koska jatkoa seurasi. Yli-Juonikas näytti tälläkin tavalla taas kerran kirjailijanlaatunsa: sitä on lukijan turha yrittää lähteä ennakoimaan.

Muutoinkin Yli-Juonikas jaksaa edelleen yllättää. Jälleen hän on keittänyt kokoon sellaisen kirjallisen cocktailin, että ei värikäämmästä väliä. Tämä siitä huolimatta, että teos alkaa yllättävänkin perinteiseen tapaan – aivan kuin mikä tahansa nuorille suunnattu heppakirja. Pieninä vihjeinä tulevasta on tekstiin sisällytetty aika runsaasti sivistyssanoja, joista osa on hyvinkin harvoin käytettyjä. Samoin teoksen henkilöiden nimigalleria on lievästi ilmaistuna eksoottinen. Kybele Kivi, Nora Heuristikankare, Kornelia Kernelius, Seppo Soluttautuja ja Hannele Nagellax ovat yksinkertaisemmasta päästä.

Kirjan alkuosaan sisältyy myös joitain kuvauksellisia ilmauksia, jotka eivät ole aivan tavanomaisia, mutta kylläkin teoksen kokonaisuuteen hyvin istuvia. Niinpä talvisessa maisemassa ”kuura kimalteli tökerönä äkkimakeana tomosokerikuorutteenä”, mutta kirjailijan mielestä teiden hiekoitussora onneksi tarveli idylliä edes osittain kuin ”ruman ja hikisen maantierosvon parransänki”. Äkkiä ei myöskään muistu mieleen toista esimerkkiä siitä, että romaanin yhtenä kertojajäsenenä on eläin. Tekstissä sen kunnian saa hevonen nimeltään Teppo.

KESKELLÄ KIRJAA on mustilla sivuilla erotettuna ja ylösälaisin tai-

tettuna runsaan kymmenen sivun pituinen tarina sotilasosaston toiminnasta.

Tarinan nimi on Pikku-ukot ja sillä ei näytä olevan mitään yhteyttä tämän teoksen muuhun sisältöön, mutta kylläkin edelliseen osaan. Erikoisiin nimiin palaten todettakoon, että ryhmää vetää kersantti Kespskok. Ei liene liian rohkeaa olettaa, että nimen tausta löytyy suomalaisesta puoluekentästä.

SITTEN TAKAISIN kirjan perusjuoneen. Tapahtumien keskiössä on Konemetsän ratsastustalli ja päähenkilönä 12-vuotias Anu, joka monen muun ikäisensä tapaan on innostunut hevosta. Aika pian hän kuitenkin huomaa vierastavansa ystäviensä täydellistä hurahtamista hevosiin, mikä saa hänet vähäksi aikaa luopumaan koko harrastuksesta.

Anu on ollut innokas lukija ja satumalta hän tarttuu heppakirjallisuuteen kuuluvaan Asta Ikosen kirjaan *Jutan unelmahevonen*, joka siis on todella ilmestynyt kirja ja joka kansikuvaa myöden teulataan kerrassaan perusteellisesti. Anu paneutuu myös Ikosen muuhun tuotantoon, ja se saa saman kohtalon. Eikä tämäkään vielä riitä. Anu selvittää myös kirjailija Ikosen taustaa ja saa selville, että tämä on ajatussiltan lähellä uusoikeistoa. Niinpä rajun arvostelun kohteeksi päätyy myös itse kirjailija.

Samassa yhteydessä kerrotaan, että Anu oli jo 9-vuotiaana lukenut salanimellä Saku Kannas kirjoitetun teoksen *Kultahiekkaa!*, jonka todelliseksi kirjoittajaksi paljastui rikollisille poliisille hairahtunut satakuntalaisen pikkukunnan kunnanjohtaja. Myös tältä osin arviot ovat tyrmäviä.

Tavalliselle lukijalle syntyy väistämättä mielikuva, että kyseiset kirjat rusikoidaan enemmänkin sillä perusteella, millainen on ollut niiden kirjoittaja kuin millainen on ollut niiden sisältö. Puolustamatta millään tavoin ko. kirjoittajia on syytä

kysyä, onko menettely perimmiltään oikein? Onhan esimerkiksi niin, että jopa lukuisien maailmankirjallisuuden huipputeosten kirjoittajat ovat olleet moraaliltaan ja käytökseltään vähintään kyseenalaisia!

Uskottavuuden rajoja koettelee myös kirjan toteamus siitä, että Anu edellisenä syksynä (siis alle 12-vuotiaana) oli ”tullut lukaisseksi” Frantz Fanonin teoksen *Black skin, White Masks*, joka on yksi urauurtavista tutkielmista koskien kolonialismin psykopatologisia vaikutuksia.

TIETYLLÄ TAVALLA Yli-Juonikas myös näyttää kirjapohdintojen yhteydessä sahaavan omaa oksaansa, kun hän panee Anun päättämään pessimistiseen oletukseen, että kirjallisuudella ei olisi tulevaisuutta. Laihana lohdutuksena tältä osin pidetään sitä, että ”meneillään olevista maailmanlopuista kirjallisuuden loppu kuuluu vähäisimpään alaryhmään”.

Kirjallisuutta koskevien pohdintojen ohella Anu paneutuu syvästi elämisen ja olemisen filosofiaan alkuräjähdyksestä loppuromahdukseen. Parhaalla tahdollakaan ei voi tulkita hänen päätelmiään optimistisiksi. Ilmeinen Greta Thunbergin sukulaissielu.

Vaan eivät ole mieltä nostattavia kirjan muutkaan oheistapahtumat. Pari henkeä murhataan, yksi viiltelee itseään, toinen sokeutuu ja useampikin askartelee ilmeisen kyseenalaisissa puuhissa. Kaiken muun ohella taustalla vilahtelee mystinen Seriator, joka vihjeiden perusteella lienee todellinen pahuden ilmentymä.

Ainakaan sarjan tässä osassa mitään selvyttä asioihin ei saa edes heppatyttöjen perustama salapolisiryhmä Tallitylleröt. Ehkä he jatkoosissa ovat tuloksellisempia.

Kirjan nimelle ei tekstistä esimmälläkään löytynyt selitystä. Se lienee ollut kirjailijan tarkoituksin.

J. E. Lassila

Virttaa käsiteltävänä Kyläkeskiviikkona

Suomen maatalousmuseo Sarran Kyläkeskiviikko-luentoja viimeinen kevät käynnistyy keskiviikkona 15.1. kello 19, kun museossa tutustutaan Virttaan kylän vaiheisiin. Aikamatkalle Virttaan historiaan kuulijat johdattelen seminaarilla Riihessä museolehtori Kirsi Laine.

Harjumaastossa sijaitseva Virttaa poikkeaa monin tavoin muista loimaalaiskylästä. Juuri harjumaasto on antanut virttaalaisille toisenlaiset elämän edellytykset kuin jokivarsien savimaille eläneille loimaalaisille. Osittain heikompia maatalouden mahdollisuuksia korvasivat tervanpolttoon sopivat metsät. Toisaalta jokea korvasivat harjun pohjavettä pintaan tuoneet lähteet, jollaisissa oli mahdollista jopa pyörittää ympäri vuoden käyvää myllyä. Myös sijainti valtamaantien varressa on vai-

kuttanut merkittävästi virttaalaisten elämään. Keskiajalta lähtien Turku-Ulvila-maantie kulki kylän läpi ja toi kylään monenlaisia kulkijoita aina Juhana-herttuasta alkaen.

Kyläkeskiviikko-luennoilla tutustutaan loimaalaiskyläen historiaan isojakokarttojen avulla. Jo kahdeksan vuotta pyörinyt luentotarjonta päättyy kevätkauteen 2020, kun viimeisetkin loimaalaiskylät saadaan käsiteltyä.

Virttaan kylän jälkeen vuorossa ovat vielä Alastaron Mäenpää helmikuussa sekä Kojo maaliskuussa. Kaikkien aikojen viimeinen Kyläkeskiviikko järjestetään huhtikuun 15. päivänä, jolloin käsitellään uudelleen yksi yleisön valitsema suosikkikylä. Oma suosikkikylä voi äänestää 15.1. asti museon aulassa olevalla äänestyspisteellä tai museon nettisivuilla.

Arkipelag konsertoi Taidetalossa

Duo Arkipelag konsertoi Loimaan Taidetalossa tiistaina 14.1. kello 19 alkaen. Varsinaissuomalaiseen duon kuuluvat Visa Turunen, huilu, ja Tuomo Tirronen, kitara.

Konsertin aloittaa Ferdinando Carullin sovittama *Varasteleva harakka* Gioachino Rossinin saman nimisestä oopperasta. Tuomo Tirronen esittää Luis Bonfan kappaleen *Samba de Orfeu*, joka tuli tunnetuksi vuonna 1959 valmistuneesta elokuvasta *Black Orfeu*.

Suomalaisen musiikin osuus on aina ollut Duo arkipelagin ohjelmistossa hyvin edustettuna, ja Tuomo Tirronen on so-

vittanut duolle Sibeliuksen *Scaramouchen*, Toivo Kuulan *Scherzino* ja Lasse Mårtensonin *Nocturnen*.

Visa Turunen esittää venezuelalaisen Marco Granadoksen kansanmusiikkivaikutteisen soolokappaleen *La Bella y...* Virolaisen Peeter Vähin *Mystical Uniting* ammentaa sävyjä intialaisten sävelten ja tunnelmien kautta. Konsertissa kuullaan myös säveltäjä Urmas Sisaksin tähtikuvioaiheisesta sarjasta *New Zodiac* osat *Leijona* ja *Rapu*. Konsertin päättää latinalaisamerikkalaisten tunnelmien sävyttämä *Dos Aires Candomberos* Diego Maximo Pujolilta.